

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

343.121.5

Szerző: .....

Cím: *Gyermekek a törvényszék előtt*

Forrás: .....

Uj Nemzedék

Bn
(Hely)

1924. 2. 13.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

"1924"

Személy

Helyszám

Gyermekek a törvényszék előtt

Hogyan működik a gyermekbiróság?

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

Az igazságszolgáltatás palotájában mindig nagy a sürgés-forgás. Hosszu embersorok vonulnak a lépcsőkön, folyosókon végig. Majd minden arcon izgatott várakozás, nyugtalanító bizonytalanság.

Az egyik keresztfolyosón furesa társaság várakozik. 12—14 éves gyermekek. Várakoznak türelmesen. A sápadt, vékony kis arcukat az izgalom túzlángja hevíti. A szemük nyugtalan rebbenése elárulja a nehéz aggodalmat, ami a kis szívüket összeszorítja félelmesen.

Elsőnek B. János áll a bírói emelvény elé. Az arca halotthalvány. Csontos keze idegesen gyömöszöli a sipkáját. A büne elég tekintélyes. Bedobott egy vasuti kocsitablakot. Az ablak összetört. A fiut előállították a kapitányságra. Ott megállapították a bűnösségét. Itt aztán kiszabják a büntetést.

A bíró első szavai elárulják: *szívvel csinálja a munkáját.* A ruháján uri kopottság fénylik. Arcára a sok mindenről való lemondás ütött bélyegét. A szeme mégis derűsen, melegen világít a pópászem mögött. A hangja nyugodt, tele jóakarattal. Apai hang.

— Nézd, édes fiam, János — mondja. — Beismered-e, hogy nagy hibát követted el? Az a kő több embert is megebesíthetett volna. Még emberhalált is okozhattál volna!

A fiu lakatostanonc, Erős, tagbaszakd: gyerek. Remegő hangon felel:

— Hiszen én nem a vonatra akartam dobní. Egy gyerek megdobott a kövel. Én megharagudtam. Visszadobtam. Éppen akkor jött a vonat. Az ablakba esett a kő. Én igazán nem akartam.

A bíró kihámozza az igazságot. Kiderül, az inasgyerek valami kültelki gyárban dolgozik. A déli pihenő idején egyik pajtása megdobta Jánost, aki dühösen visszaröpítette a követ. A sinek mentén tartózkodtak, akkor jött a vonat. A követ izmos, dologbíró kéz röpítette. A pajtás helyett a kocsitablak lett az áldozat..

— Édes fiam, Jami fiam, hát ilyen dühös ember vagy te? — mondja a bíró fejcsóválva. — Hát ha a legnagyobb szerencsétlenséget okozod? A pajtásodat akartad megdobni. Hát ha fejen találod?

— Ő kezdte. Ő dobta először a követ.
— Hát Jami fiam, azt tanultad-e a tisztelendő urtól, hogy aki téged kövel megdobál, annak üssed be a koponyáját?
— Nagyságos ur kérem, — suttogja a fiu megtörtén. — Nem teszem soha többé! Csak most bocsásson meg...

A bíró kiküldi a fiut, előveszi a környezet-tanulmányt. Abban az van, hogy a János szülői tisztességes, iparkodó munkás emberek. Hát a gyerek se lehet rossz. Nem tolvaj, nem csavargó. Apjával együtt szorgalmasan dolgozik a gyárban. De többen erősítik, hogy dühös, hirtelen haragu. Szeret kötekedni.

val együtt szorgalmasan dolgozik a gyárban. De többen erősítik, hogy dühös, hirtelen haragu. Szeret kötekedni.

A bíró most az ügyéssel tárgyal. A vád képviselője javítóintézetet proponál.

Rövid vita után a bíró győz. János meg fogja téríteni a kárt és egyévi próbára bocsájtatik. Ami azt jelenti, ez idő alatt állandó megfigyelés alatt áll és az a jóságos arcu ur lesz a pártfogója, aki most a védő helyén ül.

*

A második vádlott Pali. Nagy hiba esett a *Palival*. Ellopott egy pénztárcát. Igaz, üres volt. Ujdonatuj szép, sárga bugyelláris.

— Ej Pali, hogy tehetél ilyet? Nem tudod-e fiam, hogy lopni nagy bűn?

A gyerek összetörve, fogvacogva áll a bíró előtt. A vértelen ajka alig bír hangot adni. Tizenkétéves, ködös elméje elrettenve ténfereg a nagy büne előtt.

Talán csak most látja azt egész nagyságában.

A bíró puha hangja lassan felmelegíti: Elmondja a mentségeit. Furesa mentségek. Apja nincs. Anyja kora régeltől késő estig munkában van. Az apja talán meghalt? Nem. Hát mi van vele?

— Nem volt nekem édesapám sohasem!
— mondja szívfaesáro egykedvűen. Mintha egészen felesleges volna, hogy valakinek apja is legyen...

Az anyjára nézek. Az beletemeti arcát a zsebkendőjébe. A vállá csendesen mozog.

— Nézd édes fiam, ugy-e azt tudod, hogy lopni nagy bűn? Szörnyű nagy

bűn. Hát miért loptad el azt a tárcát?
— Mert nem volt benne semmi! — hangzik a felelet határozotlan.

— Ha pénz lett volna benne, akkor nem loptad volna el!

A gyerek arca felderül. A szeme kiragyog.

— De nem ám! Mert tudom, hogy *pénzt lopni, azt nem szabad!*

A bíró Palit dorgálásra itéli. Szigoruan megígérteti vele, hogy soha többé a máséhoz nem nyúl.

*

Uj vádlottat állítanak elő. Tiszta, nyugodtszemű, értelmes fiu. A ruhája foszlott, de több helyen gondosan megfoltozva. Az anyja vele jött. Összeaszott, elnyújt munkásasszony. Amikor a fiu bünlajstromát felolvessák, némán tördeli a kezefejét.

Hát alapos listát irtak össze a Sándor gyerekről. Most mult 13 éves és három síkhasztás, egy család és egy lopás szárad a lelkiismeretén. Kiderül: Sándor kifutó fiu volt és mindegyik gazdáját meglopta. Csunyan, tervszerűen, ravasz körültekintéssel dolgozott, ami szinte lehetetlen ilyen koru gyermeknél.

— Miért tetted ezeket Sándor? Igazat mondj! Ha házudsz, sokkal súlyosabb büntetlek.

A fiu ötöl-hatol. Próbál kicsit kertelni. De aztán látja, hogy a bíró minden vét két ismeri, hát beadja a derekát.

— A pénzekkel mit csináltál?
— Elmentem a moziba — mondja bünbánóan. — Meg vettem a hentesnél, péknél mindentelét.

— A többivel mit csináltál? Ne próbálj hazudni, Sándor fiam, mi ugyanis tudjuk az igazságot!

A fiu sápadt arca még jobban elszíntelenedik. A nyakán az ütőér lázasan lüktet. Szinte halloom a szive remegő zakolatását.

— A többit édesanyámnak adtam. Azt mondtam: találtam. Anyám beteg volt, nem tudott munkába járni. Atyám rokkant. Két lába hiányzik. Tüdőbajos is. Nem keres semmitse. Két kis testvérem is van. Soha még kenyér sincs elég mi nálunk . . . Hát azért nagyságos ur kérem . . .

A bíró nézi a gyereket, akinek sűrű könnypatak mossa az arcát.

— Sándor fiam — mondja. — Hát te csunya dolgokat csináltál. Javitóba fogunk küldeni.

— Nagyságos ur kérem — jajdul fel az anyja. — *A gyerek harmincezer koronát hoz haza hetenként. Mi lesz velünk, ha ettől elesünk! Én most már tudok dolgozni. A Sándor nem rúg többé a más pénzéhez. Az új helyén két hónapja van. Semmi panasz nincs rá!*

A bíró előveszi a környezetelméletet, melyben a pártfogó tisztviselő mindenben igazolja az asszonyt. A család tényleg rettentő nyomorban színlődött, amikor a fiu a bűncselekményeket elkövette.

